

KOMPETANSEPLAN 2022-2025

BÆREKRAFTIG LIVSMESTRING I
FRELSESARMEENS BARNEHAGER

Kompetanseplan 2018-2021 hadde overskriften *Livsmestring*. På medarbeiderundersøkelsen som ble gjennomført i februar 2020 fikk alle barnehagene veldig høye skår på spørsmålene om arbeidet med livsmestring. Vi var altså meget godt i gang.

Så stengte barnehagene og hele Norge ned. Heldigvis ikke så veldig lenge, men de siste to årene har vært annerledes. Møter og kurs har ikke vært mulig å gjennomføre. Smittevern og organisering har preget arbeidet mer enn pedagogiske refleksjoner.

Samtidig har pandemien også ført med seg mye læring og positive erfaringer som vi tar med oss videre i arbeidet.

Da vi skulle starte arbeidet med ny kompetanseplan følte vi at vi ikke var helt ferdig med tema *Livsmestring*, men at vi hadde kommet et godt stykke på vei. I vår pedagogiske plattform sier vi at «i Frelsesarmeens barnehager legger vi til grunn at barnet er skapt i Guds bilde og har unik verdi. Barnet har verdi i det barnet ER, ikke i det barnet gjør. Barnet skal få være seg selv, komme med hele sin personlighet og kjenne at det er godt å være seg.» I utdyping av ordet mestring fra visjonen sier vi at «mestring styrker selvfølelse og selvtillit, og gir trygghet og grobunn for vekst. Hos oss skal barnet få støtte til selv å mestre og å utvikle seg i forhold til egne evner.» Dette er grunnleggende viktig for oss, og det er hovedessensen i livsmestring.

Det kom en lovendring i barnehageloven fra 1.1.21 og her er blant annet en ny bestemmelse som slår fast at barnehagen skal ha nulltoleranse for krenkelser som utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Dette viktige arbeidet ønsket vi å implementere i ny kompetanseplan. Vi har også i mange år jobbet med å styrke vår sosiale profil som er et ønske om å bidra til å utjevne sosiale forskjeller.

I denne kompetanseplanen vil vi derfor fortsette arbeidet med livsmestring – mestring av eget liv, samtidig som vi ønsker å se det i en større sammenheng, i kombinasjon med møte med våre medmennesker.

Når den enkeltes livsmestring ikke går utover andres livsmestring, men heller bidrar til at andre også får det bedre, mener vi at livsmestringen blir bærekraftig. Kompetanseplanen har derfor fått overskriften *Bærekraftig livsmestring*.

Vi deler planen opp i to hovedtema; psykososialt miljø og helse og miljø. Disse temaene er igjen delt opp i fire under punkter. På denne måten avgrenser vi og definerer tydeligere innholdet i denne kompetanseplanen.

MÅL

Personalet i Frelsesarmeens barnehager har kompetanse til å skape et miljø preget av bærekraftig livsmestring

Kjennetegn på at målet er nådd:

- Personalet vet hva som kreves for å skape et godt psykososialt miljø og vet hva nulltoleranse for mobbing og krenkelser er og krever
- Personalet er bevisst egne følelser, holdninger og handlinger og har kompetanse til å møte barna med anerkjennelse
- Frelsesarmeens barnehagers sosiale profil gjennomsyrrer arbeidet og måten vi møter alle familiene på
- Personalet fremmer demokrati i alt sitt arbeid slik at barnehagen er et inkluderende fellesskap der *alle* får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta
- Barnehagehverdagen er preget av bevegelsesglede og gode vaner/holdninger til ernæring

Hva er livsmestring?

Livsmestring handler om menneskets psykiske og fysiske helse, først og fremst om å utvikle en positiv selvfølelse gjennom gode mestringsopplevelser. Det handler om å ha gode relasjoner, bli kjent med og forstå egne og andres følelser og regulere egne følelser. I barnehagen handler livsmestring om å imøtekomme barnas behov for lek, trygghet og mestring i hverdagen. De gode erfaringene barn gjør i møte med andre barn og sensitive ansatte vil bidra til at robusthet, trygghet og motstandsdyktighet vil øke. (Drugli & Lekhal, 2018)

Hva er bærekraft?

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det.

Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftige samfunn.

Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag, får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine. Det handler om å tenke og handle lokalt, nasjonalt og globalt. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden.. (Rammeplan for barnehager)

PSYKOSOSIALT MILJØ

Forskning viser at den voksnes rolle er det aller viktigste i arbeidet med barns psykososiale utvikling. I Frelsesarmeens barnehager ønsker vi å ha autoritative voksne. Det er voksne som har varme og forståelse kombinert med tydelige krav og forventninger.

Vi har valgt fire undertema på psykososialt miljø:

- **Selvfølelse** - sier noe om hvordan vi opplever oss selv, det vi føler om oss selv. Selvfølelse vil si en visshet om egen verdi, slik du selv ser det - altså hvordan det føles å være deg. Et barn med god selvfølelse har positive tanker om seg selv. Jeg er god nok slik som jeg er (helsekompetanse). En god selvfølelse er avgjørende for god psykisk helse.
- **Krenkelse** – Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for krenkelser – om det er barn eller voksne som krenker.
- **Relasjonskompetanse** - er ferdigheter, evner, kunnskaper og holdninger som etablerer, utvikler, vedlikeholder og reparerer relasjoner mellom mennesker
- **Demokrati** - gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på (Rammeplan)

Selvfølelse	Krenkelse	Relasjonskompetanse	Demokrati
• Styrke personalets selvfølelse og bevisstgjørelse rundt egne følelser og handlinger • Styrke personalets kompetanse i hvordan man legger til rette for at alle barna i Frelsesarmeens barnehager har og utvikler en positiv selvfølelse.	• Hva er krenkelse og hvordan handler vi når noen blir krenket? • Hvordan jobbe forebyggende mot mobbing og krenkelser? • Hvordan gjenkjenne tegn på vold og seksuelle overgrep og hva gjør vi ved mistanke?	• Hva er bærekraftig livsmestring og hvordan tilrettelegge for det? • Øke personalets relasjonskompetanse (barn-barn, barn-voksen, voksen-voksen) gjennom refleksjon og veiledning	• Hva er demokrati? • Hvordan jobber vi for å oppnå et demokratisk barnehagemiljø?

HELSE OG MILJØ

Rammeplanen for barnehager sier at: «Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller». Dette er noe vi må reflektere over og få et bevisst forhold til slik at vi aktivt bidrar til å utjevne forskjellene.

Rammeplan sier også at: «Vaner og handlingsmønstre tar form allerede fra tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagealder kan vare livet ut. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse»

Personalet må få økt kunnskap om emnet og hvordan dette kan formidles videre til barna og familiene.

Vi har valgt fire undertema på helse og miljø:

- **Demokrati og miljø** – vi ser på demokrati i et utvidet perspektiv der også miljøperspektivet trekkes inn. Alle er like viktig, alle sin stemme skal bli hørt både her i barnehagen og i samfunnet/verden
- **Sosial utjevning** - mange barn og familier lever under fattigdomsgrensen i Norge i dag. Vi ønsker å øke vår sosialfaglige kompetanse slik at vi kan bidra mer til å utgjøre en forskjell for familiene i våre barnehager
- **Ernæring** - personalet skal bidra til at barna kan tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskaper om kost, hygiene, aktivitet og hvile.
- **Kropp og bevegelse** - personalet skal gi barna erfaringer og kunnskap om hva som er god fysisk helse og legge til rette for lek og læring med kroppen som utgangspunkt. Da skapes bevegelsesglede i hverdagen for liten og stor.

Demokrati og miljø	Sosial utjevning	Ernæring	Kropp og bevegelse
• Hva vil det si å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet? Hvordan jobber vi med dette i barnehagen? • Hva er bærekraft i et miljøperspektiv? • Hvordan gi barna erfaringer med å vise omsorg for og ta vare på omgivelsene og naturen?	• Hva betyr suppe, såpe og frelse for oss i barnehagen, helt konkret? • Hva er sosial utjevning og hvordan legger vi til rette for dette i barnehagene? • Finnes det holdninger/fordommer i vår barnehage som ikke burde vært her?	• Opplæring og refleksjon over mat og helse og hvordan vi møter det i barnehagen (sunne helsevaner, næringsrik mat, bærekraft) • Opplæring i Nasjonal faglig retningslinje for mat og måltider i barnehagen, Helsedirektoratet	- Hvordan legge til rette for varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer, sanseopplevelser og kroppslig lek ute og inne? • Øke kunnskapen om motorikkens betydning for språkutviklingen • Hvordan tilrettelegge for en god balanse mellom aktivitet og hvile/avslapping i barnehagedagen?

HVORDAN JOBBER VI?

Barnehagebasert kompetanseutvikling er hovedmetoden i utviklingsarbeidet.

Det er et kompetanseutviklingstiltak som involverer hele personalet, og som foregår i den enkelte barnehage. Hensikten er å utvikle barnehagens samlede kunnskap, holdninger og ferdigheter.

Refleksjon brukes som verktøy - en bevisstgjørende prosess som fører til økt kunnskap

Jevnlige utviklingssamtaler på alle nivå

Bli kjent med prosedyrene som finnes om tema i Simployer, utarbeide nye prosedyrer når det trengs

Selvledelse – bruke tid på selvrefleksjon slik at hver ansatt blir bevisst sin egen rolle og veien videre i egen utvikling

Videreutvikling av god møtestruktur/kultur: Rød tråd mellom barnehagens ulike type møter, langsiktig plan for møtevirksomheten, god struktur og godt forberedt innhold i alle møter

Utarbeide periodeplan for personalets arbeid

Utarbeide ulike idébanker: - konkrete forslag til arbeid med mat og ernæring, ulike aktiviteter og leker som fører til kroppslig lek og bevegelsesglede og hvordan skape inspirerende læringsmiljø ute og inne

Utarbeide gode rutiner for vurdering og evaluering

Analyse av hvor barnehagen er i fht dette tema

Idébank/inspirasjon:

- Udir.no – støttemateriell til Rammeplan.
- Suppe, såpe, frelse hefte
- Pedagogisk plattform
- Prosedyre for mobbing og krenkelser
- Utnytte kompetanse på tvers av barnehager
- Kartlegge barnehagens kompetanse på bærekraftig livsmestring

Annet:

Utvikling av formell kompetanse:

- Vi har et ønske om økt andel fagarbeidere.

Ansatte som kan tenke seg å ta fagbrev går i dialog med styrer. Sammen ser de på hvilke muligheter som finnes både praktisk og økonomisk.

- Vi har et ønske om barnehagelærere med relevant masterutdanning

Ansatte som kan tenke seg masterutdanning går i dialog med styrer. Det må sees på hvordan man kan legge til rette for å utnytte kompetansen på best mulig måte og praktiske og økonomiske løsninger.

Løsninger som er kostbare må styrebehandles.

Økt veiledningskompetanse:

- Ønsker at flere barnehagelærere tar etterutdanning i veiledning
- Legge til rette for å søke om å være øvingsbarnehager
- Legge til rette for å være lærebedrift der det er økonomisk forsvarlig

Sentrale arrangement/satsninger:

- Nettverk for pedagogiske ledere, pedagoger, verneombud og menn i barnehage både digitalt og fysisk
- felles digitalt personalmøte en gang i året

Styrer og representant fra kompetanseplangruppa leder arbeidet med å konkretisere en plan for implementering i den enkelte barnehage.

Virksomhetsleder leder arbeidet sentralt.